

Διεθνής Εταιρεία Φίλων
Νίκου Καζαντζάκη
SYNTHESIS
Ενημερωτικό Δελτίο

Ν° 8

αύγουστος 2005

15η Επέτειος

Εφέτος εορτάζουμε τη 15η επέτειο από την έναρξη δημοσίευσης της γαλλόφωνης εξαμηνιαίας επιθεώρησής μας *Le Regard crétois* (Η Κρητική Ματιά), η οποία έχει γίνει το κατεξοχήν σημείο αναφοράς για όσους θέλουν να γνωρίσουν το έργο και τη σκέψη του μεγάλου Κρητικού. Κάθε τεύχος περιλαμβάνει ανέκδοτα κείμενα του Νίκου Καζαντζάκη (ποίηση, ταξιδιωτικά, θέατρο, κινηματογραφικά σενάρια, συνομιλίες) και φωτογραφίες, καθώς και αξιόλογες εργασίες και μαρτυρίες ερευνητών, συγγραφέων, ποιητών, ανθρώπων του θεάτρου, εκπροσώπων των εικαστικών τεχνών, συγγενών και φίλων του συγγραφέα. Τους ευχαριστούμε όλους, καθώς και τον κ. Γιώργο Ανεμογιάννη, ιδρυτή του Μουσείου Νίκου Καζαντζάκη, το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου (Παρίσι), τα μέλη, τους μεταφραστές, τους διορθωτές, τους διορητές και τους συνδρομητές. Όπως και στο παρελθόν, θα επέλθουν περαιτέρω βελτιώσεις. Ήδη, με το τεύχος 31, προτείνουμε ένα νέο εξώφυλλο και μία νέα στήλη με τίτλο “κριτική βιβλίων” του Νίκου Καζαντζάκη την εποχή της πρώτης έκδοσής τους. Σας ευχαριστούμε που εξακολουθείτε να κάνετε γνωστή την επιθεώρηση, να εγγράφεστε συνδρομητές σ’ αυτήν και να εγγράφετε ως συνδρομητές διάφορα πανεπιστήμια, βιβλιοθήκες και φίλους. Για να λάβετε ένα τεύχος δωρεάν, γράψτε: *Le Regard crétois*, B.P. 45, 01632 Saint-Genis-Pouilly Cedex, France.

Περιεχόμενα του τεύχους 31 - Ιούλιος 2005

- Προλεγόμενα, από τη Συντακτική επιτροπή της επιθεώρησης
- Ζωγραφική. Πίνακες της Fanny Giustiniani
- Κείμενα του Νίκου Καζαντζάκη. Ταξίδια στην Ισπανία, την Πελοπόννησο και τα ελληνικά νησιά.
- Έρευνες. *Carolina Brncic Becker*, Προμηθέας - Θησέας: Ο υπαρξικός ήρωας του Νίκου Καζαντζάκη. *Αγάθη Μαρκάκη*, Το μυθιστόρημα του Νίκου Καζαντζάκη: λύτρωση και δόξα. *Michel Monory*, Ο Καζαντζάκης και οι εικόνες της φωτιάς. *Αθηνά Βουγιούκα*, Νίκος Καζαντζάκης και Παντελής Πρεβελάκης: δύο δρόμοι που διασταυρώνονται. *Νίκος Καζαντζάκης, Μ. Παπαϊωάννου και Γ.Α. Λεονταρίτης*, Ο Νίκος Καζαντζάκης, η κατάσταση στην Ελλάδα το 1946 και η στάση της Αγγλίας.
- Κριτική βιβλίων. *Eugène Fabre*, Αναμνήσεις του Καζαντζάκη. *Dominique Desanti*, Η Ρωσία του Ζορμπά.
- Μαρτυρία. *Alain Decaux*, Τι λυρισμός!
- Δραστηριότητες της Εταιρείας (Ιανουάριος - Ιούλιος 2005).

50ή ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ
ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

Η απόφασή μας να τιμήσουμε τη μνήμη του μεγάλου Κρητικού, το 2007, με την ευκαιρία της 50ής επετείου από το θάνατό του, είχε ευρεία απήχηση. Χαιρόμαστε γι’ αυτό. Θα αναφέρουμε τις ήδη αναληφθείσες ενέργειες και τις νέες προτάσεις στο προσεχές τεύχος του SYNTHESIS.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

Θα μπορούσαμε να διακρίνουμε τριών ειδών μυθιστορήματα:

α) Το μυθιστόρημα του είδους “μεγάλο κατάστημα”. Αυτό το μυθιστόρημα ξεφεύγει από τους τόπους και τις εποχές, γιατί πλέει στον αέρα, χωρίς ρίζες. Είναι μαγειρεμένο σοφά, σύμφωνα με διεθνείς συνταγές.

β) Το τοπικιστικό ή εθνικό μυθιστόρημα. Αυτό έχει ρίζες στο λαό του και στη χώρα του. Εκφράζει με ποιόν ιδιαίτερο τρόπο ένας συγκεκριμένος λαός σκέφτεται, αισθάνεται, ζει και πεθαίνει. Αυτά τα μυθιστορήματα είναι σαν τα τοπικά σημεία μιας χώρας. Είναι πολύτιμα, γιατί μπορούν να πλουτίσουν το πνεύμα μας και την εναισθησία μας.

γ) Όταν αυτά τα εθνικά μυθιστορήματα κατορθώνουν να περάσουν τα εθνικά σύνορα και να φτάσουν τον άνθρωπο όλων των εθνικοτήτων, τότε έχουμε το τρίτο είδος μυθιστορήματος, το ανώτερο απ’ όλα.

Να εμβαθύνει στη μελέτη του ανθρώπου της χώρας του ώσπου να φτάσει τον άνθρωπο χωρίς ετικέτα, τον άνθρωπο απλά και μόνο, να ποια πρέπει να είναι η ανώτερη φιλοδοξία του μυθιστοριογράφου. Ας προσθέσουμε κάτι, πολύ σημαντικό: δεν είναι δυνατό να φτάσει κανείς τον άνθρωπο όλων των χωρών παρά μόνο αν ξεκινήσει από τον άνθρωπο της χώρας του.”

Συνομιλίες με τον Pierre Sipriot, Γαλλική Ραδιοφωνία, 1957

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

Το τρίτο κανάλι της ελληνικής κρατικής τηλεόρασης (ΕΤ3) τίμησε, στις 2 Ιουλίου 2005, τον Νίκο Καζαντζάκη, στα πλαίσια της λογοτεχνικής εκπομπής *Αξίον Εστί* του κ. Βασίλη Βασιλικού, συγγραφέα με παγκόσμια αναγνώριση και τέως πρεσβευτή της Ελλάδος στην ΟΥΝΕΣΚΟ. Παρουσιάστηκαν μεταφράσεις των βιβλίων του, φωτογραφίες και οπτικοακουστικό υλικό. Συμμετείχαν τρία μέλη της εταιρείας μας (ήταν οι μόνοι προσκεκλημένοι): οι κυρίες Κλεοπάτρα Πρίφτη, συγγραφέας και Πρόεδρος του ελληνικού τμήματος, Αθηνά Βουγιούκα, συγγραφέας μεταφράστρια και μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής και ο κ. Γεώργιος Στασινάκης, Πρόεδρος της Συντονιστικής Επιτροπής. Οι τηλεθεατές είχαν έτσι την ευκαιρία να μάθουν πολλά για την παγκοσμιότητα και την επικαιρότητα του έργου και της σκέψης του Νίκου Καζαντζάκη, καθώς και για τη σπουδαιότητα των δραστηριοτήτων μας στις πέντε ηπείρους. Κατά γενική ομολογία ήταν μια αξιόλογη και επιτυχημένη εκπομπή! Συγχαίρουμε και ευχαριστούμε τους κ.κ. Βασίλη Βασιλικό και Νίκο Βολωνάκη, Διευθυντή προγράμματος, καθώς και το τεχνικό και διοικητικό προσωπικό αυτού του καναλιού.

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

- Ο κ. Μιχαήλ Κουκάκης, Πρέσβης της Ελλάδας στη Βοσνία - Ερζεγοβίνη, ο οποίος κατάγεται από τους Βαρβάρους (το χωριό όπου γεννήθηκε ο πατέρας του Νίκου Καζαντζάκη), μας επισημαίνει ότι υπάρχει στο Σεράγεβο ένα πολιτιστικό κέντρο *Νίκος Καζαντζάκης*.
- Ο κ. Ιωάννης Θώμογλου, Πρέσβης της Ελλάδας στη Βέρνη, μας ζήτησε να ετοιμάσουμε μία έκθεση για τον Καζαντζάκη και την

Εταιρεία μας. Θα ήθελε να την τοποθετήσει στο *Μουσείο της Ιστορίας του Ελληνισμού στην Ελβετία*, το οποίο σκέπτεται να ιδρύσει.

- Ο κ. Παναγιώτης Θεοδωρακόπουλος, Πρόεδρος της Ελλάδας στα Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα, επιθυμεί να τοποθετήσει, στην αίθουσα διαλέξεων της νέας Ελληνικής Πρεσβείας στο Άμπου Ντάμπι, μία προθήκη με βιβλία και φωτογραφίες του μεγάλου Κρητικού, μαζί με τα δημοσιεύματά μας.

• Εφέτος στην Ελλάδα, μεταξύ των θεμάτων για τις πανελλήνιες εξετάσεις είχε περιληφθεί μια ταξιδιωτική διήγηση του Νίκο Καζαντζάκη από ένα ταξίδι του στην Αγγλία.

• Η κα Elena Lazar, Αντιπρόεδρος του Ρουμανικού Τμήματος της Εταιρείας, μεταφράστρια και εκδότρια, μας πληροφόρησε ότι, στις 2 Ιανουαρίου 2005, η Ρουμανική Ραδιοφωνία, παρουσίασε μία επιτυχημένη διασκευή του *Αλέξη Ζορμπά*, στην οποία έλαβαν μέρος οι καλύτεροι καλλιτέχνες της χώρας (ηθοποιοί, σεναριογράφος, σκηνοθέτης, μουσικοί).

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ ΣΤΑ ΣΕΡΒΙΚΑ

Ο κατάλογος που ακολουθεί συντάχθηκε από την κα Jelena Novakovic, επίκουρη καθηγήτρια της ελληνικής γλώσσας στο πανεπιστήμιο του Βελιγραδίου και Πρόεδρο του Σερβικού Τμήματος της Εταιρείας (εξελέγη στις 31 Μαρτίου). Την ευχαριστούμε.

- *Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά*, μετάφ. Ton Smerdel, Βελιγράδι, 1969, εκδ. Rad

- *Ο Χριστός ξανασταυρώνεται*, μετάφ. Jelena Matie, 1958 και 1972, Subotica- Βελιγράδι, εκδ. Minerva

- *Ο τελευταίος πειρασμός*, μετάφ. Izmini-Jelena Radulovic, Βελιγράδι, 1996, εκδ. Prosveta

- *Όφρις και κρίνο*, μετάφ. Izmini-Jelena Radulovic, Βελιγράδι, επιθεώρηση "Pismo", τεύχη 40 - 43, 1995

- *Αναφορά στον Γκρέκο* (αποσπάσματα), μετάφ. Neda Nikolic, επιθεώρηση "Knjizenost", αρ. LIV, 5, 1972, Βελιγράδι. Μετάφ. Neda Nikolic, επιθεώρηση "Nolit", 1975, Βελιγράδι. Μετάφ. Nela Petric Resler, επιθεώρηση "Koraci", XI, 3-4, 1976, Βελιγράδι. Μετάφ. Ana και Marije Borijeje, επιθεώρηση "Zmaj", XI, 1999, Βελιγράδι. Μετάφ. Maricki Gadanski Ksenija, επιθεώρηση "Polja", τεύχος 426, Οκτ.-Νοεμ. 2003, Novi Sad

- *Ασκητική*, μετάφ. Efstraija και Branislav Borijeje, επιθεώρηση "Pismo", τεύχος 48, 1997, Βελιγράδι. Επανεκδόση, εκδ. Rad, 2001, Βελιγράδι

- *Οδύσεια* (αποσπάσματα), μετάφ. Maricki Gadanski Ksenija, επιθεώρηση "Knjizenava", αρ. VII, 98, Απρίλ. 1978, Βελιγράδι. Μετάφ. Maricki Gadanski Ksenija, επιθεώρηση "Nolit", 1978, Βελιγράδι. Μετάφ. Maricki Gadanski Ksenija, εφημερίδα "Dvenik", XLIII, 12, Ιούλιος 1984, Βελιγράδι. Μετάφ. Maricki Gadanski Ksenija, επιθεώρηση "Ondje", τεύχη 388-389-390, 2001, Podgorica.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Η κα Lucilia Soares Brandao είναι καθηγήτρια στο πανεπιστήμιο Santa Ursula του Ρίο ντε Τζανέιρο και τοπική εκπρόσωπος της Εταιρείας μας. Είναι μεγάλη θαυμάστρια του έργου του Νίκου Καζαντζάκη και μας έστειλε την παρακάτω μαρτυρία. Την ευχαριστούμε θερμά και δημοσιεύουμε τη μαρτυρία της.

Γνώρισα το έργο του Καζαντζάκη απόλυτα τυχαία. Οι γονείς μου πήγαν ταξίδι στην Ευρώπη και, σ' ένα βιβλιοπωλείο της Γαλλίας, ο πατέρας μου βρήκε το "Ο Χριστός Ξανασταυρώνεται" μεταφρασμένο βέβαια στα γαλλικά. Ο τίτλος του μυθιστορήματος του προκάλεσε την περιέργεια και έτσι αποφάσισε να το αγοράσει. Το διάβασε, του άρεσε και μου το έδωσε να το διαβάσω κι εγώ. Έμεινα κατάπληκτη, τι εναισθησία! Τι ωραία που έγραφε αυτός ο άγνωστος για μένα συγγραφέας! Για πρώτη φορά είδα κάποιος να έχει το θάρρος να ταυτίσει τη τραγωδία του ανθρώπου μ' αυτή του Χριστού! Το κείμενο πλημ-

μύρισε αγάπη και συμπόνια και για τον άνθρωπο και για το Χριστό. Μου έμειναν αζέχαστα τα λόγια του Πάπα Φώτη: "Αδिका, αδिका, έδωσες τη ζωή σου, Μανολιό μου... Αδिका, αδिका Χριστέ μου... Κοντέβουν δυο χιλιάδες χρόνια, κι ακόμα... ακόμα σε σταυρώνουν". Το βιβλίο με συγκίνησε τόσο πολύ που αποφάσισα να μάθω περισσότερα γι' αυτόν τον τόσο ευαίσθητο και μεγάλο συγγραφέα. Έτσι άρχισε η σχέση μου με το Καζαντζάκη. Διάβασα όλα τα μυθιστορήματά του μεταφρασμένα ή στα γαλλικά ή στα πορτογαλικά. Ήταν, χωρίς καμία αμφιβολία, υπέροχα βιβλία, αλλά δε με ικανοποιούσαν κάτι από τη σκέψη του μου ξέφευγε. Κι έτσι για να το προφτάσω, αποφάσισα να μάθω όχι μόνο τα ελληνικά για να μπορέσω να διαβάσω τα έργα του στο πρωτότυπο, αλλά και να γνωρίσω τον ελληνικό πολιτισμό που τόσο ωραία περιγράφει ο Καζαντζάκης στο έργο του. Μελέτησα πάρα πολύ, πήγα πολλές φορές στην Ελλάδα, ήρθα σε επαφή με Έλληνες από τη χώρα μου -και ο πρώτος είναι ο άντρας μου- και από την Ελλάδα. Όλα αυτά τα έκανα για να μπορέσω να καταλάβω τι υπήρχε σ' αυτά τα βιβλία που με συγκινούσε τόσο πολύ. Άξιζε τον κόπο! Όταν διάβασα την "Ασκητική" στο πρωτότυπο έπεσα απ' τα σύννεφα! Ποτέ δεν είχα φανταστεί ότι μέσα σ' ένα τόσο μικρό βιβλίο θα μπορούσα να βρω το μυστικό της ευτυχίας. Και όμως το βρήκα. Αυτό το μυστικό ο Καζαντζάκης το λέει "στιγμιαία απόλυτη ελευθερία", αυτή που νιώθει ο κάτοικος αυτού του κόσμου όταν δημιουργεί κάτι, ένα παιδί, ένα κείμενο, οτιδήποτε που θα τον κάνει ν' αγγίζει την αιωνιότητα. Αυτή η απόλυτη ελευθερία που για τον Καζαντζάκη -και για μένα- ταυτίζεται με την ευτυχία, τη γνώρισα μέσω απ' τα έργα του. Και παρόλο που είναι στιγμιαία έδωσε έννοια στη ζωή μου, μου έδωσε να καταλάβω το πως και το γιατί υπάρχει σ' αυτό τον κόσμο ν' ακολουθώ τα βήματα του Καζαντζάκη, να μοιραστώ με τους συνανθρώπους μου αυτό το μεγάλο χάρισμα που μου έκανε. Έτσι αποφασίσαμε, ο άντρας μου κι εγώ, να ιδρύσουμε, με έδρα στο Ρίο Τζανέιρο, το Πολιτιστικό Κέντρο Νίκου Καζαντζάκης -ένα κοινωφελές ίδρυμα- με ειδικό σκοπό τη διάδοση του έργου και της σκέψης αυτού του μεγάλου Έλληνα. Αφού η σκέψη του είναι βαθιά ριζωμένη στην ελληνική παράδοση, ασχολούμε επίσης με τη διάδοση του πολιτισμού της νεότερης Ελλάδας. Μ' αυτή τη δραστηριότητα ελπίζω να είμαι ικανή να κάνω το χρέος μου απέναντι σ' αυτόν τον μεγάλο άνθρωπο.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Ο κ. Jan-Henrik Swahn είναι συγγραφέας, μεταφραστής, Πρόεδρος του Σουηδικού Τμήματος της Εταιρείας (από το 2002) και μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής (από το 2004). Του θέσαμε μερικές ερωτήσεις, στις οποίες είχε την καλοσύνη να απαντήσει.

Παρουσιαστείτε, σας παρακαλώ, με λίγες λέξεις.

- Είμαι συγγραφέας και έχω γράψει εννέα μυθιστορήματα. Παρά το γεγονός ότι έχω οικογένεια και δύο παιδιά, δεν παραλείπω να περιπλανιέμαι σε διάφορες χώρες και γλωσσικές περιοχές. Είμαι επίσης μεταφραστής στα σουηδικά, από τα πολωνικά, τα γαλλικά, τα δανικά, και τα ελληνικά.

Πότε ανακαλύψατε το έργο του Καζαντζάκη;

- Αρκετά αργά. Αγόρασα συμπτωματικά, το 1986, σε ένα ελληνικό αεροδρόμιο, το μυθιστόρημά του *Ο Χριστός ξανασταυρώνεται*. Με χτύπησε σαν κεραυνός. Από την αρχή της ανάγνωσης, κατάλαβα ότι ήταν ο πιο αγαπημένος μου συγγραφέας και ότι θα ήταν στο εξής ένας από τους σημαντικότερους ανθρώπους στη ζωή μου.

Πως υποδέχονται τον Καζαντζάκη στη χώρα σας;

- Είναι πολύ γνωστός στη Σουηδία, προπάντων χάρη στον Βότσε Κπös. Είχαν γνωριστεί στη Γαλλία το 1946. Μετέφρασε στα σουηδικά τα μυθιστορήματα *Αλέξης Ζορμπά*, *Ο Χριστός ξανασταυρώνεται*, *Ο Καπετάν Μιχάλης*, πριν καν δημοσιευθούν αυτά τα βιβλία στην Ελλάδα και πριν μεταφραστούν σε άλλες χώρες (στη Γερμανία, στη Νορβηγία και στις Ηνωμένες Πολιτείες). Ο Κπös αφιέρωσε τη ζωή του στο να κάνει γνωστό το έργο του Νίκου Καζαντζάκη

και αγωνίστηκε για να πάρει ο Καζαντζάκης το Βραβείο Νόμπελ της λογοτεχνίας, αλλά δυστυχώς χωρίς αποτέλεσμα.

Ποιές είναι οι δραστηριότητές σας (πρόσφατες και μελλοντικές) στα πλαίσια της Εταιρείας;

– Έχω δημοσιεύσει πρόσφατα, στη σουηδική λογοτεχνική επιθεώρηση *Parnass* ένα άρθρο για τη ζωή και το έργο του Νίκου Καζαντζάκη. Το ερχόμενο φθινόπωρο, το Τμήμα θα προβάλει την ταινία του Μάρτιν Σκορσέζε *Ο τελευταίος πειρασμός του Χριστού*. Τέλος, ετοιμάζω από τώρα τις εκδηλώσεις για το 2007, 50ή επέτειο του θανάτου του μεγάλου Κρητικού.

ΑΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΙΣ ΠΕΝΤΕ ΗΠΕΙΡΟΥΣ

Συνεδριάσεις της Συντονιστικής Επιτροπής

Αθήνα: 10 Σεπτεμβρίου και **Σόφια:** 11 Νοεμβρίου.

Πρώτες εκδηλώσεις της Εταιρείας

- **Ισραήλ.** Στις 6 Μαΐου 2005, ο κ. Daniel Daliot, υπεύθυνος της Εταιρείας στο Ισραήλ, έδωσε στο **Τελ Αβίβ**, μία πολύ ενδιαφέρουσα διάλεξη, με θέμα *Ο Καζαντζάκης και ο Ιουδαϊκός κόσμος*.
- **Κροατία.** Με τη βοήθεια του κ. Boris Niksic, εκπροσώπου της Εταιρείας, η κα Αθηνά Βουγιούκα, θα δώσει διάλεξη στο Πανεπιστήμιο του **Ζάγκρεμπ**, στις 14 Νοεμβρίου 2005.
- **Μπαχρέιν.** Χάρη στον κ. Κωνσταντίνο Παλλικαρόπουλο, Επίτιμο Πρόξενο της Ελλάδας, ο κ. Γεώργιος Στασινάκης θα δώσει διάλεξη στη **Μανάμα**, στις 8 Οκτωβρίου 2005.

Άλλες εκδηλώσεις

Λατινική Αμερική

- **Βενεζουέλα. Καράκας.** Ο κ. Κώστας Παλαμίδης, Πρόεδρος του Τμήματος, πρόκειται να ανεβάσει, με τους καλλιτέχνες του μαθήματος ελληνικών χορών, ένα θεατρικό έργο του Νίκου Καζαντζάκη.
- **Βραζιλία.** Ο κ. Κωνσταντίνος Φιλιπιάδης, μέλος της Εταιρείας, διοργάνωσε στις 27 Αυγούστου 2005 στο **Σάο Χοσέ ντος Κάμπος**, προβολή του έργου *Ζορμπάς ο Έλληνας* και συζήτηση για το έργο του Νίκου Καζαντζάκη.
- **Κούβα.** Ο κ. Γεώργιος Στασινάκης θα δώσει διάλεξη στην **Αβάνα**, στις 3 Οκτωβρίου 2005. Διοργανώνεται με την συνεργασία της Ελληνικής Πρεσβείας και του Ελληνικού Τμήματος του Πανεπιστημίου.
- **Μεξικό. Πόλη του Μεξικού.** Στις 27 Φεβρουαρίου 2005 ο κ. Hugo Gutiérrez Vega, ποιητής και τέως Πρέσβης του Μεξικού στην Ελλάδα, έδωσε διάλεξη ενώπιον πολυπληθούς κοινού, με θέμα *Οι καθοριστικές στιγμές της διαμόρφωσης της φιλοσοφικής και λογοτεχνικής σκέψης του Καζαντζάκη*. Εξάλλου από τις 26 Φεβρουαρίου έως τις 5 Μαρτίου, το τμήμα διοργάνωσε, με φωτογραφίες, αποσπάσματα κειμένων και βιβλία μεταφρασμένα σε 20 γλώσσες, μία πολύ ωραία έκθεση για τον συγγραφέα μας.
- **Χιλή.** Το Χιλιανό Τμήμα της Εταιρείας θα παρουσιάσει στο **Σαντιάγο**, το Νοέμβριο, μία θεατρική διασκευή του *Αλέξη Ζορμπά*, με τους μαθητές του Λυκείου *Froilan Anez de la Barra*.

Βόρεια Αμερική

- **Ηνωμένες Πολιτείες. Νέα Υόρκη.** Η κα Constance Tagoroulos, καθηγήτρια στο Queens College και μέλος της Εταιρείας έδωσε μια σειρά μαθημάτων, από τον Ιανουάριο έως τον Μάιο 2005, πάνω στην *Αναφορά στον Γκρέκο*, την *Ασκητική*, την τραγωδία *Χριστόφορος Κολόμβος* και τα μυθιστορήματα *Ο Καπετάν Μιχάλη*, *Ο Τελευταίος Πειρασμός* και *Αλέξης Ζορμπάς*. Είχε μεγάλη επιτυχία. Τριάντα σπουδαστές -διαφόρων εθνικοτήτων- παρακολούθησαν ανελλιπώς τα μαθήματα αυτά και εκπόνησαν αξιόλογες εργασίες πάνω σε διάφορες όψεις του έργου του Καζαντζάκη. Διάφοροι καθηγητές του τμήματος των κλασικών σπουδών παρακολούθησαν επίσης τα μαθήματα. Τις τρεις τελευταίες Κυριακές του Μαΐου 2005, η κα Tagoroulos παρουσίασε από ένα τοπικό κρατικό ραδιοφωνικό σταθμό, επί 15 λεπτά, το έργο του Καζαντζάκη και τις δραστηριότητες της Εταιρείας. Οι σπουδαστές, καθηγητές και ακροατές ενθουσιάστηκαν με τη δουλειά της

και Tagoroulos. Ένα παράδειγμα που θα έπρεπε να ακολουθήσουν και άλλα πανεπιστήμια, ιδίως στην Ελλάδα.

- **Καναδάς. Μόντρεαλ:** το τοπικό Τμήμα της Εταιρείας, το Πανεπιστήμιο Concordia (Ελληνικές Σπουδές) και ο Σύλλογος Κρητών του Μόντρεαλ, δημοσίευσαν πρόσφατα έναν τόμο συνοδευόμενο από επτά βιντεοκασέτες που περιλαμβάνουν τις διαλέξεις που διοργάνωσε τα τελευταία χρόνια πάνω στο έργο του Καζαντζάκη. Για να πληροφορηθείτε τους όρους της αγοράς, γράψτε στον πρόεδρο του τμήματος: Dr Nikos Metallinos, Department of Communication Studies Concordia University, 7141 Sherbrooke Street West, Montreal, Québec, H4B 1R6, Canada.

Αφρική

- **Αίγυπτος. Αλεξάνδρεια:** το Τμήμα θα διοργανώσει το Δεκέμβριο μία βραδιά αφιερωμένη στα ταξίδια του Καζαντζάκη σε όλο τον κόσμο
- **Μαδαγασκάρη.** Ο κ. Nathanel Andrianosany, σπουδαστής και μέλος της Εταιρείας, θα δώσει τον ερχόμενο Νοέμβριο διάλεξη στο **Ανταναναρίβο** με θέμα *Ο Χριστός ξανασταυρώνεται*.
- **Νότιος Αφρική. Γιοχάνεσμπουργκ.** Περισσότερα από 100 άτομα έλαβαν μέρος σε μία πολύ επιτυχημένη εκδήλωση που διοργανώθηκε στις 10 Ιουνίου 2005, υπό την αιγίδα της Ελληνικής Πρεσβείας, από το Νοτιοαφρικανικό Τμήμα της Εταιρείας, το Τμήμα Ελληνικής Γλώσσας του Πανεπιστημίου του Γιοχάνεσμπουργκ και το Λύκειο των Ελληνίδων. Περιελάμβανε: προβολή της ταινίας του Μάρτιν Σκορσέζε *Ο τελευταίος πειρασμός του Χριστού* και μία συζήτηση γύρω από το πρόσωπο της Μαρίας Μαγδαληνής, όπως προκύπτει από τα βιβλία του Νίκου Καζαντζάκη και του Dan Brown, *Da Vinci Code*. Συμμετείχαν: οι καθηγητές B. Hendrickx, Πρόεδρος του Τμήματος και J. B. Wolmananans, ο Σεβασμιότατος Σεραφείμ, Ελληνορθόδοξος Μητροπολίτης του Γιοχάνεσμπουργκ, η κα Μ. Κατράκη, φιλόλογος και ο κ. Μ. Φ. Οικονομίδης, μηχανικός. Η κα Ν. Σουρή εκφώνησε τον πανηγυρικό της βραδιάς.
- **Τυνησία. Τύνις.** Η Εταιρεία και οι Πρεσβείες της Γαλλίας και της Ελλάδας θα τιμήσουν τον Καζαντζάκη στις 30 Νοεμβρίου 2005 (κινηματογραφική ταινία *Ζορμπάς*, βίντεο και διάλεξη του κ. Γεωργίου Στασινάκη).

Μέση Ανατολή

- **Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα.** Στις 10 Οκτωβρίου θα λάβει χώρα συγκέντρωση των μελών και των συμπαθούντων της Εταιρείας στο **Ντουμπάι**.
- **Λίβανος.** Στις 20 Απριλίου και 11 Μαΐου 2005, το Τμήμα, υπό την προεδρία του Αρμάνδου Παρασκευά, διοργάνωσε στη **Βηρυτό** συζητήσεις γύρω από το έργο του μεγάλου Κρητικού.

Καύκασος

- **Αζερμπαϊτζάν.** Μετά τις επιτυχημένες εκδηλώσεις στο **Μπακού**, στις 27 και 28 Απριλίου 2005, πρόκειται να εκλεγεί προσεχώς Πρόεδρος του Τμήματος.
- **Αρμενία.** Η κα Natashe Abgaryan, Πρόεδρος του Αρμενικού Τμήματος της Εταιρείας, έδωσε στο **Ερεβάν**, στις 6 Μαΐου 2005, μία πρωτότυπη διάλεξη με θέμα *Ο ρομαντισμός στον "Αλέξη Ζορμπά"*.
- **Γεωργία.** Ο κ. Zurab Vacheshvili, μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής και Πρόεδρος του Γεωργιανού Τμήματος της Εταιρείας, έγραψε μία πολύ ενδιαφέρουσα μελέτη για τον συγγραφέα μας που συμπληρώνεται και με μια βιογραφία του. Περιλαμβάνεται στο βιβλίο με τίτλο *Δοκίμια πάνω στη νεοελληνική λογοτεχνία*, το οποίο εκδόθηκε εφέτος στην Τιφλίδα.

Κεντρική Ασία

- **Ουζμπεκιστάν. Μπουχάρα:** Ο κ. Soukhrob Bobokalonon, Πρόεδρος του Τμήματος, δημοσίευσε στην Επιθεώρηση της Τασκένδης "Ξένη Λογοτεχνία" τις επιστολές από το ταξίδι του Καζαντζάκη το 1929 στη χώρα του. **Σαμαρκάνδη:** η γενική συνέλευση των μελών, εξέλεξε στις 30 Μαρτίου 2005, τον κ. Abdoumirad Keuchibayen, καθηγητή πανεπιστημίου και μεταφραστή, ως Πρόεδρο του Τμήματος. Τον διαβεβαιώνουμε για την πλήρη εμπιστοσύνη μας.

Ωκεανία

- **Αυστραλία. Σίδνεϊ:** Στις 7 Αυγούστου 2005, ενδιαφέρουσα διάλεξη της κας Αναστασίας Αναστασιάδη, Αντιπροέδρου του Τμήματος με θέμα *Ο Νίκος Καζαντζάκης και η Κύπρος. Μελβούρνη.* Στις 30 Αυγούστου 2005 εκλογή της νέας εκτελεστικής επιτροπής του Τμήματος.
- **Νέα Ζηλανδία. Ουέλγκτον:** ο κ. Τόλης Παπάζογλου, Πρόεδρος του Τμήματος, θα διοργανώσει μία συγκέντρωση το προσεχές φθινόπωρο.

Ευρώπη

- **Αυστρία.** Οι δύο βραδιές προς τιμήν του Νίκου Καζαντζάκη που διοργανώθηκαν από την Εταιρεία στο **Λιντς** (30 Απριλίου 2005) και στο **Πρεγκάρτεν** (9 Ιουλίου 2005) προσέλκυσαν ένα κοινό που παρακολούθησε τις εκδηλώσεις με μεγάλο ενδιαφέρον.
- **Βέλγιο. Βρυξέλες:** Στις 12 Οκτωβρίου 2005, το Τμήμα θα διοργανώσει μία βραδιά θεατρικής ανάγνωσης του *Χριστόφορου Κολόμβου* του Νίκου Καζαντζάκη. Το Νοέμβριο 2005 θα λάβει χώρα γενική συνέλευση του Τμήματος.
- **Βουλγαρία. Σόφια:** Στις 25 Ιουλίου, με την υποστήριξη της Ελληνικής Πρεσβείας και με την παρουσία ενός καλλιερημένου κοινού, τιμήθηκε με μεγάλη επιτυχία ο μεγάλος Κρητικός. Η βραδιά περιελάμβανε: διάλεξη της καθηγήτριας κας Τζvetlaka Hubenova, και αναγνώσεις από τους κ.κ. Angel Georgiev και Evgeni Gosrodinov, ηθοποιούς, αποσπασμάτων του *Αλέξη Ζορμπά* και ενός κειμένου για τον Καζαντζάκη του Stefan Getchev, του μεγαλύτερου μεταφραστή της ελληνικής ποίησης. Ο πρέσβης κ. Kyriil Topalov, μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής, εξελέγη Πρόεδρος του Τμήματος. Τέλος, επισημαίνουμε ότι η κα Αθηνά Βουγιούκα θα δώσει διάλεξη στις 10 Νοεμβρίου 2005.
- **Γαλλία. Παρίσι:** Από τις 23 Σεπτεμβρίου έως τις 17 Οκτωβρίου 2005, ο Zygmund Blazynsky θα διαβάσει αποσπάσματα από τους *Αδερφοφάδες*, με συνοδεία μουσικής. **Καν:** Στις 14 Οκτωβρίου 2005 (με το Σύλλογο *Contacts franco-grecs*) **Αρλ:** 21 Οκτωβρίου 2005 (με την επιτροπή αδελφοποίησης Αρλ - Σαλί - Κάλυμνος). **Κορσιχή:** Ευχαριστούμε την κα Lucile Gandolfi, Πρόεδρο του *Franciscorsa*, τα μέλη του Συλλόγου της και την κα Marie-Rose de Cinarca για τη συμβολή τους στην επιτυχία της εκδήλωσης στη Μπάστια με θέμα *ο Νίκος Καζαντζάκης και ο Άγιος Φραγκίσκος*, στις 25 Ιανουαρίου 2005. **Αιάκιο:** 15 και 16 Νοεμβρίου 2005 (χάρη στη διδα Christine Frenandez, διευθύντρια της Δημοτικής Βιβλιοθήκης) με θέμα την *ποίηση* και τα *ταξιδιωτικά* του Νίκου Καζαντζάκη. **Μπάστια:** 18 Νοεμβρίου 2005 (με τη δημοτική αρχή), όπου ο κ. Yves Le Gars, διδάκτωρ φιλολογίας και μέλος του Γαλλικού Τμήματος, θα δώσει μία διάλεξη. **Τουλούζη:** 23 Νοεμβρίου 2005 (με το σύλλογο *Horizons grecs*): προβολή βίντεο και διάλεξη. **Μπορντό:** 25 Νοεμβρίου 2005 (με όλους τους ελληνικούς και φιλελληνικούς συλλόγους): *Ο Νίκος Καζαντζάκης ταξιδευτής*.
- **Γερμανία.** Η Εταιρεία σε συνεργασία με τις ελληνικές αρχές, ετοιμάζει εκδηλώσεις για το Φεβρουάριο 2006, στο **Βερολίνο**, την **Κολωνία**, το **Fribourg-en-Brisgau** και το **Μόναχο**.
- **Ελβετία. Νυόν:** Η Εταιρεία και η Bibliothée θα τιμήσουν το Νίκο Καζαντζάκη στις 7 Νοεμβρίου 2005.
- **Ελλάδα. Άργος:** 12 Σεπτεμβρίου 2005 (με το Δήμο). **Νάξος:** 15 Σεπτεμβρίου 2005 (με το Ενετικό Μουσείο). **Μαρούσι:** 5 Δεκεμβρίου 2005 (με το Δήμο). **Ηράκλειο:** 7 Δεκεμβρίου (με το Δήμο) και **Λάρισα:** 9 Δεκεμβρίου (με το Δήμο).
- **Ιρλανδία. Δουβλίνο:** Ο κ. Patrick Sammon, εκπρόσωπος της Εταιρείας σ' αυτή τη χώρα, θα δώσει διάλεξη στις 9 Νοεμβρίου 2005, με θέμα *Ο Νίκος Καζαντζάκης και η Κρήτη*.
- **Ισπανία. Μαδρίτη:** Η Ελληνική Πρεσβεία, ο Δήμος της Μαδρίτης και η Εταιρεία μας διοργανώνουν, στις 3 Νοεμβρίου 2005, μία *ποιητική και μουσική βραδιά σε δύο μέρη*. Ανάγνωση ποιημάτων του Νίκου Καζαντζάκη και ρεσιτάλ της δος Μυρτώς Γεωργιάδου, μεσοφώνου. Τη συνοδεύει στο πιάνο η δις Μαρί Ικέντα.

- **Κύπρος. Λευκωσία:** 13 Δεκεμβρίου 2005 για τον *Καζαντζάκη ταξιδευτή* και *Δερνύνα* (κοντά στην Αμμόχωστο, πόλη κατεχόμενη από την Τουρκία): 14 Δεκεμβρίου 2005, για *Το έργο του Καζαντζάκη*.
- **Μολδαβία. Chisinau:** Κατά τη διάρκεια της συνέλευσης τον Οκτώβριο 2005, τα μέλη θα εκλέξουν το Διοικητικό Συμβούλιο.
- **Ουκρανία. Κίεβο:** 13 Απριλίου 2005. Η κα Svitlana Pereplietschikova, μέλος του Ουκρανικού Τμήματος, μίλησε με θέμα *Ο συμβολισμός του μυθιστορήματος "Καπετάν Μιχάλης" υπό το πρίσμα της παγκοσμιοποίησης*, 2 Μαΐου 2005, ο κ. Andrei Savenko, Πρόεδρος του Τμήματος, παρουσίασε ένα ντοκιμαντέρ για τον μεγάλο Κρητικό και την κινηματογραφική ταινία *Ζορμπά ο Έλληνας*. Ακολούθησε συζήτηση. Ευχαριστούμε την κα Γραμματούλα Μπάτζου, εκπαιδευτική συντονίστρια στην Ελληνική Πρεσβεία του Κιέβου, για την συνεχή βοήθειά της στις χώρες της πρώην ΕΣΣΔ.
- **Πορτογαλία. Έβορα:** 19 Μαΐου 2005, διάλεξη του καθηγητή José-Antonio Costa Ideias, Προέδρου του Τμήματος, με θέμα *Ο Νίκος Καζαντζάκης και η Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία*, μετά την οποία προβλήθηκε η ταινία *Ζορμπά ο Έλληνας*.
- **Σερβία. Βελιγράδι:** 8 Οκτωβρίου 2005 δνίς Jelena Novakovic, Πρόεδρος του Τμήματος και 10 Οκτωβρίου 2005, ο κ. Κωνσταντίνος Δημάδης καθηγητής του Ελεύθερου Πανεπιστημίου του Βερολίνου.

ΘΑΝΑΤΟΣ

Πληροφορηθήκαμε με θλίψη μας το θάνατο του κ. Hamdam Arzikulov, Προέδρου του Τμήματος της Σαμαρκάνδης. Απευθύνουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια στην οικογένειά του.

ΛΟΡΕΕΣ

Ευχαριστούμε τον κ. Πρέσβη της Ελλάδας στο Χαρτούμ (Σουδάν) και τις οικογένειες Jean-Marie Siffredi (Γαλλία) και Οικονόμου (ξενοδοχείο Galaxy, Ηράκλειο Κρήτη), για τις δωρεές τους.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Η κα Κλαίρη Αγγελίδου, ποιήτρια, τέως Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας και επίτιμο μέλος της Εταιρείας μας, ονομάστηκε επίτιμος διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το Ελληνικό Συμβούλιο Αυστραλίας τίμησε τον κ. Alfred Vincent, υπεραπιστή της νεοελληνικής γλώσσας και του νεοελληνικού πολιτισμού και μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής της Εταιρείας.

Τους διαβιβάζουμε τα ειλικρινή συγχαρητήριά μας.

ΑΘΗΝΑ: Η ΔΙΚΗ

Τον Αύγουστο του 2005, το Πρωτοδικείο δεν είχε ακόμα εκδόσει την απόφασή του για την αγωγή που άσκησαν κληρονόμοι του Νίκου Καζαντζάκη εναντίον του κ. Πατρόκλου Σταύρου, Κυπρίου υπηκόου και κατοίκου Λευκωσίας, ο οποίος υιοθετήθηκε σε ηλικία 50 ετών από την κα Ελένη Καζαντζάκη. Αντί να εκδίδει, να επανεκδίδει και να διανέμει το έργο του Νίκου Καζαντζάκη, το οποίο "έθανε", σύμφωνα με τη δίκαιη έκφραση του διευθυντού ενός Μουσείου της Αθήνας, ο κ. Σταύρου εξακολουθεί να κάνει αβάσιμες επιθέσεις εναντίον εκείνων που τον καταγγέλλουν.

SYNTHESIS, ενημερωτικό δελτίο. Δημοσιεύεται από τη Συντονιστική Επιτροπή της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Νίκου Καζαντζάκη, τρεις φορές το χρόνο, στα αγγλικά (Alfred Vincent, Σίδνεϊ), γαλλικά (Γεώργιος Στασινάκης, Meyrin), ελληνικά (Αθηνά Βουγιούκα, Βούλα), ισπανικά (Margarita Larriera, Μοντεβίδεο), πορτογαλικά (Solange Pinheiro, Σάο Πάολο) και ρωσικά (Margarita Madanova, Αλμάτι). Μακέτα: Michel Comte. Σκίτσος: Τάκης Καλμούχος. Dépôt légal : Αύγουστος 2005 (ISSN 1764-6103). Διευθύντρια έκδοσης: Yvette Renoux-Herbert (Παρίσι). Ταχυδρομική διεύθυνση: B.P. 45, O1632 Saint-Genis-Pouilly Cedex, France. Τιμή: 1 ευρώ. FAX: ++4122 782 43 18. E-mail: georges.stassinakis@tiscali.ch